

1918 aug 1 en ol i 1/4 8 oldal ábrattem
Debreczen

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:
HELYBEN: Negyedévi 5 korona
Félévre 10
Egyes szám ára 20 fill.
VIDEKEN: Negyedévi 5 K 50 l.
Félévre 11 K —
Egyes szám ára 30 fill.

Ötvenedik évfolyam.
54-ik szám.
Csütörtök, 1918 augusztus 1.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Vasáros-utca 7. szám. Telefon: 412.
Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

Azt magyarázták

a háboru kitörésekor, hogy a háboru nem tarthat tovább három hónapnál. „Otthon leszünk, mire a lomb lehu!”, mondta a császár. És az egész világ e reménységből táplálkozott és kinevelték ama Kitchener lordot, aki különös látnoki erővel megjósolta, hogy a háboru amugy isten igazában három esztendő múlva fog kezdődni. De azért minden tél előtt felgyulad a reménység fáklája.

Mindkét hadviselő félnek voltak külön illúziói. Nálunk sokan azt hitték, hogy Oroszországban forradalom lesz a hadüzenet napján, s'rájk állítja meg a vonatokat és a hadsereg csizmáját, élelmét, ágyuját, municióját ugys ellopják az intendaturánál. És kiderült, hogy volt csizma, volt élelem, ágyu és a srappell, gránát bizony nem ólommal volt töltve.

Sokan azt hitték, hogy a francia nem bírja a háborut, a telet semmiképpen sem és inkább barrikádon harcol Párisban az elpuhult, degenerált francia, mint az esős, sáros, szennyes árkokban dideregjen. És a francia ötödik éve verzik, állja a harcot.

Az ellenségeink viszont azzal az illúzióval vigasztalták magukat, hogy a kettős monarchia a hadüzenet órájában részeire bomlik. Magyarország fellázad és annyi irredenta jelentkezik romboló hatásával, ahány nemzetiség van. És a monarchia nem bomlott részeire és Magyarország a gerince a monarchia védelmi harcának.

Az orosz gőzhenger letapos mindent! — remélték a tulsó oldalon. Szeptemberre a Brandenburger kapu alatt vonulnak be a kozákok.

Még egy erőfeszítés és Párisban vagyunk! — beszéltek nálunk 1914. év nyarán.

A nagyobb szám okvellenül győz — mondták a tulsó oldalon és kimutatást csináltak arról, hogy mennyivel többen vannak. A Kárpátokban nem lehet átjönni — vigasztalódtak nálunk a válság óraiban. És nem győzött a nagyobb szám, nem taposott le mindent a gőz-

henger és Berlinbe nem vonultak be a kozákok. Aminthogy Páris sem esett meg el és volt idő — fájdalom! — amikor Bortán, Máramarosszigeten elenség tanызott.

Azt is hitték, remélték, hogy Anglia nem tud hadsereget csinálni, mert nincs káder, tiszt, altiszt elegendő számban; nincs ágyu, puska és az olyan kalmár nemzet, mint az angol, nem hajlja fejét a védkötelezettség alá. És az angolok csináltak hadsereget.

A tulsó parton azt hitték, hogy a blokádrövidesen letör, kiéheztet bennünket, nem lesz rezünk a municióhoz, nem lesz posztó, gummi, élelmiszer és az éhség tör össze minket. Azt hitték, ki'ogyunk az emberből, ágyuból, anyagból, ruhából. És ha szűkösen, rosszul is, de négy éve megéltünk és megéltünk ezután is.

Azt hittük viszont, hogy a tenger-alattjáró kiéhezteti Angliát és romlásba, éhségbe dönti a franciát, olaszt. Jólét, bőség bizony a tulsó parton sincs, de az éhség sem kényszerítette őket eddig térdre.

Az olasz, a román beavatkozás dönti el a háborut — remélte az ánlánt. És dehogyan döntötte el. Ez is illúzió volt, mely szétfoszlott az olasz-román vereségek nyomán.

Amerika nem számít, nem tud hadsereget csinálni; ha tudna, sem csinálna és ha csinálna is, nem tudja átszállítani az Óceánon, ahol a tengeraltattjárók torpedói lesekkednek reá. És súlyos veszteségek, roppant erőfeszítések árán, de részben megérkezett, részben utban van az amerikai hadsereg.

Minden nagy csatára azt mondták, hogy ez a végső, döntő mérkőzés és a harcterek borzalmaira azt mondták, hogy ennél nincs tovább. És a döntő csaták után újabb döntő csaták következtek és a háborus technika újabb szörnyeteget termel.

Most Foch offenzívája után Angliában sokan azt hitték, hogy ez a siker döntő és végső. De a bölcs Landsdowne lord már figyelmezteti honfitársait, hogy ez is csalóka, veszedelmes illúzió és figyelmezteti Angliát, hogy a becsületes, igazságos és méltányos megegyezés

könnyebben hozhat tartós békét, mint a kard.

Négy éven át illúziókkal fűtötték, táplálták az emberiséget és minden illúzióról kiderült, hogy csalóka volt és téves. A cél tehát most már csak az lehet, hogy megegyezéssel, becsülettel, megértéssel keressük a boldogtalan háboru végét.

A közéletmezés irányítóinak

minden ügyelnségét a városok szenvedik meg, a városokat az az országos közéletmezés tanulatlan mesterei nem is szeretik és keréssüket sem teljesítik; ha pedig egyet lehetnek rájuk, nagy örömmel megteszik ezt is.

A mulat ismerjük. A fejadag kiébb a városokban, mint a falun. Miért? A városi ember sem tud pacsenyéket enni, elnben falun k d tojás, baromfi, zöldség. Oktalan intézkedés volt az, amely evesebb emnivaló jutatta a városi embernek, mint a falusinak. Avagy a városban élő ipari munkás erejének fenntartására kevesebb élelem kell, mint a m zögazdasági munkásnak? A kukoricás kenyérrel is a városokat boldogították. Persze, igazságtalanul, mert avval indokolták meg a má és kenyere, hogy a városokban békében is ilyen egek. Ama n-gyműveltségű férfi, aki ezt így csinálta, megérgemelte volna, hogy a almau tó kig teletömjék kukoricás kenyérral. Attán mikor baj volt, mikor Ausztria kivívákolta tőlünk a nekünk is szükséges lisztet, akkor leszállították a fejadagot, természetesen a városokban.

Általában az ugynevezett „ellátatlan” sorsútdözött egy teremtés. Kevesebbet kap, mint az, akinek van gabonája, ezt a keveset rosszabb lisztből kapja, esetleg d'his tergeriliszttel keverve, ácsoroghat érte a boltok e őt és amint a nagyférfiak valahol elszámitották magukat, rögtön lenyisszanának a napi kenyérből egy darabot. Az ellátatlan teher a hatóságra, őt kell etetni, vele kell bajódni, ő képezi az országos közéletmezés anyagát, tehát szinte természetes volna, ha arra törekednének, hogy minél kevesebb legyen ez ilyen ellátatlan és minél több ember tudta magának egész évre lisztet szerezni.

Ennek épen az ellenkzöje történik. A liszibeszerzést megakadályozzák minden eszközzel, sőt mondhatni, hogy teljesen lehetlenné teszik. Ha már a Hadi Termény által lehetett volna csak gabonát szerezni, ami megakadályozza a visszaélést, akkor miért kötik ki, hogy csak a városban termelt gabonából szabad vásárolni? Hiszen a városokban általában nem terem elég gabona. Nem hát és nem is lesz liszje most már a városok lakosságának, mert nem is akarják, hogy legyen.

A prémium miatt a gazdák sietve felajánlják a gabonát, tehát a városi termésből még kevesebb marad a városiaknak. És hogy teteje is legyen a dolognak, hát az igazolványt a vásárlásra július 10-étől kezdve rendelték kiadni, de persze nem adják ki és még a sok nehézség leküzdése után is csak a szep ember hó végéig szükséges lisztet szabad megőrleni. Továbbra azért nem, nos igen, azért nem, mert há ha elügyetlenkedik megint a dögöt a nagy urak és akkor a fejadag leszállítása nehezen megy.

Ez igazságtalanság, mondja reá az olvasó, pedig nemcsak igazságtalanság, hanem ostobaság és szivtelenség is. Igazságtalanság azért, mert nem egyformán ad kenyeret az ország lakosságának.

Ostobaság azért, mert azt a főszempontot követi, hogy elsősorban a saját fapánk legyen előv, hanem folyton azon dolgozik, hogy másnak adhasson minél több szivtelenség pedig azért, mert a városnak a drágasággal keservebben küzdő, szinte főleg kenyérből táplálkozó szegényebb sorsú népének ad kevesebbet és rosszabb kenyeret. Ez ellen tiltakozni kellene, de annyi hiba, baj, értelmetlen intézkedés van, a sok tiltakozás annyira kárbavész, hogy csak néha kerül össze elég erővel mi keserű kifakadásra. — A városi lakosság tüdő és szennved tovább, mert úgy látszik ez lett osztályrésze a világháboruban.

A háboru napjai.

Julius 28. D. Nyugaton nem volt nagyobb harci esemény. Albániában Ardenicánál ismét visszavertünk több olasz előretörést.

A nyugati harctéren élénk felderítő tevékenység. Az ellenség erősebb előretöréseit a Lystól északra, a Somme mindkét oldalán és Mon didiertől északnyugatra visszautasítottuk. Egyes szakaszokon tűzérési tevékenység. A német-irónórőkös harcvonalán a nap nyugodtan telt el, az új állások előterében kisebb gyalogsági harcok. Champagneban az ellen-

ség egy helyen támadással Schichtelbergől délre első vonalainkba hatolt, ellenlökésünk legnagyobb részét visszavetette.

Julius 29. Az olasz fronton tűzérési harc és gyalogsági csatározások. Albániában erősebbé vált az ellenségnek előretöréseink által kiváltott akciója. A Semeni könyökénél levő állásaink őt izben képezték heves támadások célját, amelyek azonban a tűzérési által kiváltóan támogatott védőcsapatok ellenállásán mindannyiszor véresen összeomlottak. Mali Silves hegységben is négyszer támadott hiába az ellenség, részben tűzreléssel, részben pedig ellenlökéssel üztük vissza.

A nyugati harctéren részleges támadásokat, melyet a Lystól és a Scarpatól északra széles fronton, a Somme északi partján indítottak az angolok, visszautasítottuk. Az Aisne-től délre levő szakaszokon a délelőtti nyugodtan telt el, de után a Ville Montonetól északra heves tűzérési előkészítés után megindult ellenséges részleges támadásokkal ellenlökéssel visszavertünk. A július 26-ról 27-re virradó éjjel az Ourcq és az Avre között legelől levő harctereitünket tervszerűen kiűztük és a védelemre a Fere en Tardenois—Ville en Tardenois közti vidéken rendezkedtünk be. Mozdulatunk elítve maradt az ellenség előtti, mert július 27-én még az ellenség tűzérési lötte régi állásainkat. A háttvédeink meggátolták az ellenségnek delután habozva előretárogatózó csapatait az átunk feladott terep harcszerű tirtokbavételével. Tegnap megpróbálta az ellenséges gyalogság, hogy erős tűzérési védelem alatt előrelőgorza magát új állásainkig. Az előterepen hagyott gyenge osztagaink az ellenséget bevarv, köeli puská és géppuska tűzreléssel fagadák és erzekény veszteséget okoztak neki. Az első napon elhelyezkedett tűzérésünk, valamint harci repülőink a meglekölő ellenséges csapatokban és páncélos gépkocsikban hálás célpontokat találtak. Fere en Tardenois mellett sőt délkeletre erősebb támadások elől feladatuk bevégezése után ezek az előterepen hagyott csapataink a kapott parancshoz képest visszavonultak állásainkba. Az ellenség többször még méteit támadásait heves harcokra vezettek, amelyek visszavertéssel végződtek. Pachelin tábornok parancsnoksága a alt kelet- és nyug-porosországi ezredek, amelyek már a Chateau-Thierrytől északra levő magaslatokon a csata kezdete óta nap-nap után számos francia és amerikai hadosztály rohamát húsírták meg, tegnap is kiűntették magukat Löwenhard hadnagy 45. légi győzelmét aratta.

Julius 30. Az olasz harctéren hatástalan ellenséges rajtaütések és arcvonalmozgásti tereletek ellen irányuló zavaró tűz. Lincke-Crawford főhadnagy 27. légi győzelmét aratta. Az ellenség az a ban harcvonalon megismételte erős támadásait a Semeni folyó déli partján, valamint a Mali Silwes hegyháton levő állásaink ellen. Csapataink közül, melyek részben szivós ellenállással, részben vitéz ellentámadásokkal az ellenségnek minden támadását megsemmisítették, különösen dicsőreleg kiemelendő a budapesti 29. honvéd népfölke őzred 3-ik zászlója és a felsőmagyarországi kassai 3. határvid sz zászlójai.

A nyugati harctéren élénk éjszakai felderítő tevékenység. Az angoloknak részleges támadásait Merrya vidékén (a Lystól északra) és az Ailletől ketoldalt (Arrastól délre) visszavertük. Az ellenség nagy erővel megtámadta vonalainkat az Ourcq-tól északra és állásainkat a Reimstól északkeletre emelkedő erdős magaslatokon. A franciakat, angolokat és amerikaiakat a leg súlyosabb veszteségek mellett egész támadó arcvonalukon visszaverttük. Az ellenséges támadás súlypontja a Hartmanns—Fere en Tardenois arcvonal ellen irányult. Itt az ellenség sűű támadó hullámai délelőtti és delután minduntalan rohamot indított. A roham vonalaink előtt és vonalainkon részben ellenlökéseink folytan omlott össze. Dé után az ellenség kiterjesztette támadásait Fere en Tardenoison túl kelet felé egészen a Meuniere erdőig. Ezek a támadások époly kevéssé jártak eredménnyel, mint azok a részleges támadások, amelyeket az ellenség reggel a Meuniere erdőben, az esti órákban pedig széles arcvonalon Ville en Tardenois-ól nyugatra intézett ellnök. Reimastól délre

az ellenség Chambrecy és Vrigny között egyes helyeken őt izben is megismételte támadásait és azokat késő esig heves részleges támadásokban folytatta. Mindenütt véresen visszaverttük. A Champagneban, Fichtelbergől délre előztük az ellenséget azokból az árkokból, a melyeket a július 27-iki előretörés óta még megszállva tartott és Perhestől északkeletre elfoglaltunk egy ellenséges támaszpontot. — Löwenhardt hadnagy 46-ik légi győzelmét aratta.

HIREK.

— A város törvényhatósági bizottsága ma délelőtti 9 órákor Weszprémy Zoltán főispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A megnyitó után a közgyűlés tudomásul vette a belügyminiszter leirará, melyben a vigalmi időra vonatkozó szabályrendletet jóváhagyta és elrendelte szept. 1-re leendő életbeléptetését. Ezután Csóka Simuel főjegyző terjesztette elő a tanács javaslatát a királyi pármegbíására vonatkozólag. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát és kimondta, hogy Weszprémy Zoltán főispánt, Mark Endre polgármestert és Baltazár Dzsó dr püspököt fő kéri, hogy a város hódolatát tolmácsolva hívja meg a királyi párt Debreczenbe. Elfogadta ezután a közgyűlés a 8-ik hadikölcsönre leendő jegyzés ügyében a tanács javaslatát; eszerint 1.400.000 koronát egyez és ezt hét pénzín ézettől kölcsön veszi. Tudomásul vette a közgyűlés a 20 millió kölcsönre vonatkozó kötvények szövegét. A kölcsönt ez évben kiutalják a bankok. Majd Vargha Elemér dr. főjegyző ismertette a szováti hírtok értékesítése ügyében a tanács előterjesztését. E szerint háromféle módszert alkalmaznának. Elfogadta ezután a közgyűlés Vásáry István dr. tanácsnok előterjesztését a szirsükséglet biztosítása érdekében. Főir a közgyűlés a földmívelésügyi miniszterhez, hogy az eddig már megkötött sertéshizlalási szerződéseket hagyja jóvá akként, hogy a Sertésforgalmi Iroda kizárásával a város közvetlenül a hízalótól vehesse át a sertéseket, mert a Sertésforgalmi iroda beavatkozása darabonként 300 koronával drágítaná meg a sertéseket. Ugyancsak kimondta a közgyűlés szintén Vásáry István dr. tanácsnoknak előterjesztése alapján, hogy főir a képviselőházhoz, a miniszterelnökhöz és a kormányhoz, hogy a központokat, amelyek csak az árakat drágítják és a közönségre káros, az államot is megkárosító működést fejtenek ki, — mint kereskedelmi szervezetek szüntesse be s a le-

APOLLO

Ma

Előadások kezdete 5, 7 és 9 órákor

Névtelen asszony

dráma 4 felvonásban.

Szemét szemért

dráma 4 felvonásban.

URANIA

Ma

Fenséges koldusok

Hans Land regénye. Művész-tragédia 5 felvonásban.

Hurkássy ur háziorvosa

vigjáték 2 felvonásban

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

Teljes ellátást keresek

az iskolai év tartamára két I-ső gimnáziumi tanuló fiaim részére oly **hithű református** családnál, hol idegen gyermekek ellátásba fogadása nem üzletszerű foglalkozásuk. Ajánlatot ármegjelleléssel „**Községi orvos Bácsstóváros**” címre küldeni kérek.

Melyik bárói

család kegyeskedne boldogítani köznemes harmincéves huszárfőhadnagyot azzal, hogy báróságát örökbefogadással reá kiterjeszti? Megbizott címe ezen lap kiadóhivatalában.

Járásbirc,

diplomás ügyvéd, 39 éves, keresztény, a háboru után

társulna

jól menő ügyvédi irodába.

Az illető ügyvéd leányát már most feleségül venné.

Zsákot sineget

kölcsön-ponyvát legolcsóbban beszerezhet

Schlesinger és Társa

zsák- és ponyvakölcsönző intézetnél

Budapest, V., Kálmán-utca 14.

Telefon 15-28.

Két

Timársegéd

jó munkás, vidéki modern timárságban magas fizetéssel felvétetik. Ajánlatokat „Timársegéd” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

600-800 darab sertést makkoltatásra

felveszek 800 magyar hold területű oroszpatoki ösbükkösömbbe, hol ez évben rendkívül gazdag a makktermés.

Löwenstein Alajos Nagyberezna.

Egy

délmagyarországi mészégető körkemencéhez

ügyes és megbízható

égető-mester

jó fizetés mellett azonnal felvétetik.

Ajánlatok bizonyítványokkal és a fizetési igények megjelölésével **Ringeisen Ferenc Temesvár-Belváros, Losonczy-tér 14.**, hirdetési iroda címre küldendők.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr Flesch féle eredeti, törvényesen védett

Skaboform — kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccsétes dr Flesch-félt kérjünk. Próbatégely 3.— K, nagy tégely 5 K, családi adag 12 K. Kapható a helybeli gyógyszerárakban, vagy rendelhető direkt a készítőnél: dr Flesch E. „Korona” gyógyszerháza, Győr. Vetelnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk!

Zöldségtermelés

keszült Welich István gazd. akad. tanár előadásai alapján

mélyen leszállított árban

kapható

Aczél antiquariumában

Első Takarékpénztár-palota.

Sertések és baromfiak

hizlalhatók, mindenütt ingyen beszerezhető és különösen mocsaras vidékeken nagymennyiségben előforduló anyaggal, melyet a közéletmelzési hivatal megengedett. Szabadalmi leírás és a f. évre szóló használati engedélyt 50 K ellenében küld

Pogány Szilárd Szeged, Osztrovszky-u. 25.

Szent László Püspök-fürdő

Nagyvárad mellett

Kénes hévvíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámu'atos gyógyhatással kőszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. — Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvíz el. — Uszástanítás, napfürdő és homokúra.

Mindenről kellőleg gondoskodva van.

Fürdőismertetőt küld az **Iszagalóság**.

Forgalmasabb irodában

keres állást kezdő ügyvédjelölt.

Hároméves eddigi jó praxisa van.

Ajánlatokat kiadóba „Szorgalmas” jeligére kér.

Lokomobilok magánjáróvá

való átalakításához szállítjuk az összes öntvényeket, tengelyeket, talplemezeket stb. stb. Lokomobilokat magánjáró gőz gépekért becsere'lünk. Bővebbet

Friedrich Testvérek

gépgyárában, Temesvár.

Elsőrangú

Élet- és Járadék biztosító részvtárs. mely a repbiztosító-ágazatot **orvosi vizsgálat nélkül** erősen kultiválja,

Debreczenben fiókot

nyitni szándékozik, melynek vezetésére alkalmas

vezető-titkárt

keres. Ajánlatok körülményes élet leirással **Eckstein Bernát hirdetési irodába, Budapest, Erzsébet-körút 38.** „Nyugdíj” jeligére küldendők. Discretio biztosított.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utca 7. sz.

Munkás leányok

felvétetnek Honvéd-utca 16. sz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

Szabolcs vármegyében, Balkány község határában fekvő, Kismogyorós nevű **570 kat. holdat tevő**

mezőgazdasági birtokomat

1919. évi április hó 25 től 6, esetleg 9 évre haszonbérbe adni kívánom. A birtok Debreczenhez vasuton 1 órányira fekszik, vasúti állomása: Kisaradvány, etől a tanya 3 negyed óra.

A birtokon van 1 kat. hold szőlő, 40 kat. hold földművelési engedély. Bérlet lakás a megfelelő gazdasági épületekkel. Bérbevevő 120 magyar hold őszi vetést fog átvenni.

Érdeklődők a tulajdonostól

Végress Gyuláné Budapest, Bajza-utca 6 A. sz. alatt

egyéb feltételeket meg tudhatják.